

STRANDVISSEN OP *SCHIJLGE*

Hoewel hij geen echte 'eilander' is, kwalificeert Wouter Pronk (73) na vijftig jaar op Terschelling wel als volledig ingeburgerd. Vanaf het prille begin vist hij zo vaak als mogelijk op het strand aan de Noordzeekust. Eind november maakten we de overtocht voor een strandsessie met Wouter van licht naar donker.

TEKST: JORAN BAL > FOTOGRAFIE: SANDER BOER

“Oei, deze branding is ietwat aan de ruige kant voor schar en wijting”, zegt Wouter Pronk als hij zijn terreinwagen bij de duinovergang door het rulle zand het strand op stuurt. “De afgelopen dagen stond er een straffe noordwestenwind. Zelfs nu de wind pal zuid is, heb je daarom nog flinke golven. Voor de zeebaars is dat prima, maar een kabbeltje heeft zeker bij schar de voorkeur. Die vissoort houdt niet van een ruwe zee.” Over een bijna uitgestorven strand rijden we richting paal 8 – van 1 oktober tot 1 april mag je met een ontheffing van de gemeente (beperkt aantal online verkrijgbaar) met de auto het strand van Terschelling op. “Daar zie ik de stok al staan die ik vanochtend bij laagwater als markering heb geplaatst. Zo weten we zeker dat we goed zitten.”

EERST VERKENNEN

Aangezien het op veel plekken langs het strand lang ondiep blijft, zoekt Wouter specifiek naar diepere stekken. “Hier ligt bijvoorbeeld een gat van zo’n twee meter diep. Dat ligt er altijd, in tegenstelling tot een mui die onder invloed van de wind en stroming kan verschuiven. Op plekken waar bij afgaand tij nog aardig wat water staat, vind

Op het onderste hengeldeel heeft Wouter met behulp van talkpoeder een stuk binnenband bevestigd voor extra grip.

Een grote zager op een pennel rig – twee haken in elkaars verlengde – is specifiek bedoeld voor zeebaars.

‘ONDER INVLOED VAN DE WIND EN STROMING KAN EEN MUI RAP EEN AARDIG EIND VERSCHUIVEN’

Bij laagwater gaat Wouter op verkenningstocht zodat hij weet waar de diepe gaten liggen

je doorgaans de vis.” Bij laagwater – bij voorkeur kort voor zijn strandsessie – gaat hij daarom op verkenningstocht. “Met zo’n 30 kilometer strand, ben je dus wel even zoet met zoeken. Het kost wat tijd, maar levert wel vis op.” Meestal dan. “Heb je een mui gevonden maar gaat de wind om, dan ben je vaak voor niets op pad geweest. De situatie kan onder invloed van de elementen heel snel veranderen. Je moet dus flexibel ingesteld zijn.”

KANSSEN SPREIDEN

In een mum van tijd zijn de hengels – twee voor Wouter, één voor de verslaggever – opgetuigd en gaat de eerste paternoster te water. “Die gooi ik niet al te gek ver weg en recht vooruit, zodat ik goed kan zien wat de stroming met mijn werpgewicht en onderlijn doet.” Het nog opkomende water trekt de boel fluks naar rechts, wat voor Wouter het teken is om zijn andere hengel meer naar links weg te leggen. De ene stok is voorzien van een enkele afhouder met haaklijn en een dikke zager – zelf gestoken op het Wad, net als de zeeperen – op een pennel rig (twee haken in elkaars verlengde), de andere van een paternoster met drie haaklijnen zonder afhouders en daarop een mix van zagers en pieren. “Met die eerste mik ik op zeebaars, de andere is bedoeld voor schar en wijting. Laten we de kansen een beetje spreiden”, zegt hij met een knipoog.

VIS VOELEN

We zijn niet de enigen die op zoek zijn naar een visje, zo blijkt al snel. In de golven steekt een zeehond zijn snuit even boven water. “Als die hier zwemt, zou er ook vis moeten zitten”, zegt Wouter optimistisch. Geconcentreerd tuurt hij naar de hengeltoppen. Die deinen ritmisch heen en weer doordat het werpgewicht steeds iets wordt verplaatst op het ritme van de golven. Dat maakt het herkennen van een aanbeet er niet gemakkelijker op. “Bij twijfel pak ik de hengel daarom soms vast bij het onderste deel

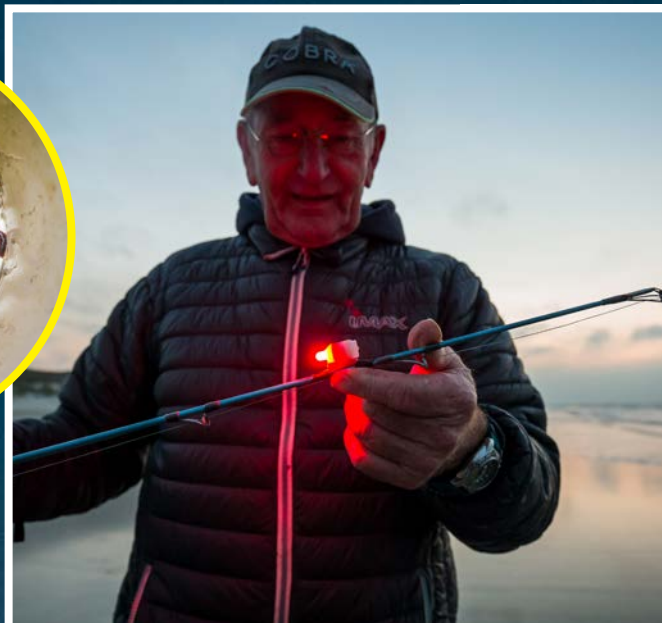

>> AAS BEWAREN

De zagers die Wouter steekt gaan soms lange tijd mee. In het geval dat hij na een strandessie aas onderhoudt, bewaart hij dit voor later. "Je schept een bodempje zand – van het natte gedeelte bij de waterlijn – in een emmer, doet er vers en schoon zeewater bij en daarna de zagers erin. Tenslotte leg je er wat zeewier bovenop en voeg je een bruistabletje toe of zet je er een zuurstofpompje op. Zo kun je zagers echt een hele poos goed houden."

‘IN DE WINTER PAK IK VAAK HET EINDE VAN DE MIDDAG EN DE EERSTE UREN VAN HET DONKER MEE’

om te voelen of er vis aan de haak zit. Al geeft dat ook niet altijd uitsluitsel. Bot laat de hengeltop bijvoorbeeld een paar keer tikken en kruipt daarna in het zand. Die zie je dus snel over het hoofd." De maatse zeebaars die even later binnenkomt op de voor wijting en schar bedoelde hengel, hebben we evenmin zien aanbijten. "De lijn liep ineens wel heel ver naar rechts toe", verklaart Wouter dat hij toch in actie kwam.

GARNALEN

"Dit is voor eind november een hele knappe vis hoor. Doorgaans vang je hier in de wintermaanden vooral scholbaarsjes. Verder maak je kans op (kleine) wijting en schar, al vang je die voornamelijk in het donker. En soms loopt er nog een mooie, dikke bot tussendoor." Nadat de baars is teruggezet, draait hij ook zijn andere hengel binnen. Daarvan is de haak helemaal leeg. "Garnalen", vermoedt Wouter. "Die mannen slepen hun netten niet voor niets zo dicht onder de kust", wijst hij op de kotter die bijna op werpafstand evenwijdig aan het strand voorbij vaart. Bovendien zijn de signalen van krabben die van het aas peuzelen beter te herkennen. "Een krab pakt je aas, loopt ermee naar achter en laat het dan weer los. Dat patroon herhaalt zich een paar keer totdat hij je haak pakt en niet meer loslaat", legt Wouter uit.

LICHT NAAR DONKER

Net voor hoogwater meldt zich nog een zeebaars(je), waarna de schemering zijn intrede doet. Op de hengeltoppen bevestigt Wouter breekstaafjes, zodat we ook in het donker nog kunnen volgen of er interesse voor het aas bestaat. "Nu de stroming er uitgaat, zal het wel even stilvallen", tempert hij de verwachtingen voor de korte termijn. "Zolang er maar beweging in het water zit, vind ik het al prima. Verder let ik niet echt specifiek op het getij." Wel heeft hij zo zijn voorkeur qua tijden. "In de winter pak ik vaak het staartje van de middag en de eerste uren van het donker mee. Maar in de zomermaanden sta ik om vier uur 's ochtends al op het strand – en dan ben ik vaak niet eens de eerste. De overgang van donker naar licht is

doorgaans aardig productief. Dan vis ik in de regel zo tot een uur of elf. Vang ik niks, dan neem ik op weg naar huis wat lekkers van de bakker mee voor bij de koffie. Kom ik in ieder geval niet met lege handen thuis."

OPSCHUIVEN

In het donker – af en toe bijgelicht door de halve maan die achter het wolkendek tevoorschijn komt – schuift Wouter met het afgaand tij op om gelijke tred te houden met de waterlijn. Dat zijn meteen de momenten dat hij de haken controleert en weer van vers aas voorziet. "Je ziet dat het nodig is", wijst hij lachend naar de garnaal die zich op de haak bevindt. Voor de zeebaars pakt hij grote, dikke zagers, de wijting en schar moeten het doen met een stukje zager zo groot als een forse vingertop. "Je moet ze niet teveel vervennen hè?! Bovendien doe je zo veel langer met een portie aas." Bij een van de voorwaartse moves kijkt hij net wat meer gespannen tijdens het binnendraaien van de lijn. "Hier zou wel eens vis aan de haak kunnen zitten, al ben ik er niet helemaal zeker van. De weerstand is minimaal." De verrassing is dan ook groot als in het schijnsel van de hoofdlamp een forse zeebaars opdoemt uit de golven.

SPAARSTAND

"Deze is nog wat groter en dikker dan die vis van zojuist", zegt Wouter blij verrast. "Hij moet naar me toe zijn gezwommen, want de drill stelde niet zoveel voor. Al is de zeebaars zo laat in het jaar sowieso meestal een stuk minder explosief. Alsof ze in de spaarstand staan." Ook tijdens het schieten van de plaatjes door de fotograaf poseert de vis zo mak als een lammetje. "Normaal gesproken staat een baars op scherp en probeert die zich waar mogelijk los te wurmen." Na de korte fotoshoot krijgt de vis zijn vrijheid weer terug. "Een zelfgevangen visje is heerlijk, maar als je zoals ik haast elke dag op het strand staat hoeft je niet altijd vis mee te nemen. En met een beetje geluk val ik morgenavond weer met mijn neus in de boter. Dan is de branding nog wat meer afgevlakt en ga ik het nog maar eens proberen."

>> MATERIAAL

HENGEL: lengte 4.50 – 4.70 meter, werpgewicht tot 170 gram

MOLEN: 10.000 – 14.000 formaat

HOOFDLIJN: 16/00 gevlochten lijn

ONDERLIJN: Amnesia, 18.2 kg trekkracht

HAAKLIJN: via een Easy Slider Boom (schuivende afhouder) loopt de Amnesia onderlijn door bij de zeebaarsmontage, voor schar en wijting zijn de haaklijnen (Amnesia 6.8 kg, lengte: 40 cm) bevestigd via Swivel Tees

HAAK: maat 2/0, type worm voor zeebaars en maat 1 type worm 36 (Gamakatsu) voor wijting en schar

